

Sonda koolmeister Meinhard Laks (paremal) jättis Kadrina kooli direktori Otto Ameri kätte Vanemuise Seltsi Eesti Keele Kaitse Ühingu kirja, et seda koolis arutataks.

Kalev Lilleorg

Kadrina kool pidas emakeelepäeva

Emakeelepäeva tähistatakse 14. märtsil Eestis teist aastat.

Helgi Pajo

Viis aastat kulus selleks, et Sonda soode servas külvatud seeme leiaks soodsa kasvupinna, märkis eile Kadrina keskkooli-pere ees keelepäeva mõtte algataja Meinhard Laks.

Mustas mulgikuu es Kadrina koolipoiss Keio Kirotbek luges koos sõprade Timo Lille ja Timo Ruutoga aulas kuulajatele 199 aastat tagasi sündinud Kristjan Jaak Petersoni mõtteid meie maakeele ja -rahva kohta.

"Siis oli tarvis võidelda selle eest, et eesti keel ja meel elama jääksid, nüüd on see saavutatud," rääkis Laks. "Ent emakeele eest on tarvis ka tänapäeval seista, ja vahel on tunne, et rindejoon läheb läbi me eneste vahelt ja meist endast."

Kirjakeel on väärtus

Keeleinspektsiooni direktor Ilmar Tomusk tuletas meelde, kuidas 60-80-ndail aastail, kui meil veel oma riiki polnud, hoidsime eesti keelest kinni kui pidepunktist, et oleme olemas.

"Nüüd on justkui vabadus, et ise otsustada," lisas ta. "See vabadus on muutnud meid oma emakeele suhtes lodevaks. Mind on ehmatanud eesti kirjakeele oskuse vähenemine, kui loen internetileheküljelt uudiseid ja kommentaare. Neid an-

EMAKEEL

Kadrina Keskkooli emakeelepäeval tõdeti, et Eesti kirjakeeles loob välja kõnekeel. Visuaalne meedia muudab kirjakeele vaeseks ja lihtsustatuks. Eesti vajab oma keelepoliitikat.

takse edasi halvas stiilis ja keeles."

Tomusk rõhutas, et emakeele ilu ei säilita see, kui hästi räägib eesti keelt siin elav venelane, ukrainlane, mõni Taani või Norra ärimees, vaid see, kui hästi meie, eestlased, oma keelt räägime.

"Kui me ise ei pööra emakeelele tähelepanu, peame tundma hirmu kirjakeele kadumise pärast," pani Tomusk õpilastele ja õpetajatele südamele, lisades, et koolis, kus on võimalus oma keeleaeda harida, seda ka südamest tehtaks.

"Keelereeglid võivad ju vahel olla tüütud ja raskedki, ent kui keelega tõsiselt tegelda, ei pane eesti keel ust maailma kinni. Vastupidi, teeb ukse lahti," rääkis ta. "Maailma huvitab, et üks väike rahvas on suutnud säilitada oma kirjakeele ja omapära - sellega oleme väärtus."

Mis ei tähenda, et teisi keeli ei pea õppima. Keeleoskus viib teiste rahvaste ja kultuuride

juurde. Maailmas on 5000-6000 keelt. Ja mõne lähema rahva keele - vene, läti, soome, rootsi, inglise, saksa - oskus on tähtis ka selleks, et majandus saaks areneda.

Emakeelesammas ehitililledega

Ilmar Tomusk soovis emakeele õppimisel edu Kadrina koolile, mille kõrval püsib emakeelesammas. Samba juurde viisid õpilased emakeelepäeval lilli ja süütasid seal küünla.

Aulas autasustati emakeelenädala konkursside võitjaid: edukamaid omaloominguvõistlustel ja viktoriinis, parimaid deklamaatoreid. Ühe konkursi tödest - Eduard Vilde kohta koostatud mappidest - oli fuajeesse välja pandud näitus.

Meinhard Laks andis koolile edasi 11. märtsil Tartus koostatud Vanemuise Seltsi Eesti Keele Kaitse Ühingu ja Johannes Aaviku Seltsi kirja, milles peetakse vajalikuks riiklikku keelepoliitikat, sest eesti kirjakeel on praegu kaitsetu.

Pöördumises riigijuhtide, rahva ja meedia poole märgitakse, et vene keele survest vabanemise järel ja ettevalmistuste tõttu Euroopa Liitu astumiseks avaldab eesti keelele survest inglise keel.

Kadrina koolijuht Otto Amer ütles pöördumist vastu võttes, et see on vajalik ja seda tulnuks juba varem teha, ning lubas koolirahvaga kirja arutada.